

NOTĂ INFORMATIVĂ

la proiectul legii pentru modificarea și completarea Codului contravențional nr. 218-XVI din 24 octombrie 2008

Condițiile ce au impus elaborarea proiectului și finalitățile urmărite prin implementarea noilor reglementări

Proiectul de Lege pentru modificarea și completarea Codului contravențional al Republicii Moldova nr. 218-XVI din 24 octombrie 2008 este elaborat de Ministerul Justiției **urmare a propunerilor prezentate de către ministere și autoritățile administrative centrale.** Scopul proiectului fiind contracararea unor fenomene îndreptate spre încălcarea unor drepturi constituționale ale persoanei fizice, atentarea la sănătatea populației și a persoanei, precum și spre atentarea la ordinea publică și securitatea publică. Totodată, proiectul urmărește concretizări și concordări de norme juridice în limita cadrului juridic național/internațional, precum și majorări de sancțiuni orientate spre atingerea scopurilor prevăzute de art. 2 din Codul contravențional al Republicii Moldova, iar conținutul acestuia urmînd a fi relevat mai jos.

Principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi

1. Articolul 25 -completarea Codului contravențional cu alin. (3), implicit utilizarea autovehiculului cu regim prioritar în calitate de mijloc special pentru curmarea unei fapte ilicite, se încadrează în prevederile expuse la alin. (1) ", nu va constitui contravenție întrucît rezultatul acestei acțiuni este consecința unei împrejurări care nu putea fi prevăzută.

2. Articolul 30 – reieșind din specificul contravenției prevăzute la articolul 155¹, se propunea majorarea termenului special de prescripție în scopul contracarării și sancționării acțiunilor ilicite în domeniul nuclear și radiologic.

3. Articolul 32 și 36 alin. (5) - odată cu adoptarea de către Parlament a Legii nr. 130 din 08 iunie 2012 privind regimul armelor și al munițiilor cu destinație civilă, care stabilește categoriile de arme și de muniții cu destinație civilă, precum și condițiile în care procurarea, înstrăinarea, deținerea, portul, folosirea acestor arme și muniții și operațiunile cu ele sînt permise pe teritoriul Republicii Moldova, se impune ajustarea normelor contravenționale în acest sens.

Astfel, în funcție de scopul pentru care s-a solicitat autorizarea procurării armei, Ministerul Afacerilor Interne acordă solicitantului dreptul de deținere sau, după caz, de port și de folosire a armei procurate, menționînd expres acest fapt în permisul eliberat, fapt pentru care se consideră oportună la art. 32 alin. (2) lit. f), substituirea textului „dreptul de a deține armă și de portarma" prin textul „dreptul de deținere sau port și folosire a armei".

Totodată, în conformitate cu prevederile art. 7 alin. (2), art. 18 alin. (3) și art. 19 alin. (3) din Legea invocată și ținînd cont de faptul că dreptul de procurare, deținere sau, după caz, de port și folosire a armelor letale ori a armelor neletale supuse

autorizării se anulează pentru o perioadă de 5 ani, iar dreptul de proprietate prin interdicția de posesie a armelor se limitează pe un termen de 5 ani și dreptul de deținere sau de port și de folosire a armelor se suspendă pe un termen de 5 ani, proiectul prevede modificarea dispoziției alin. (5) al art. 36 din Codul contravențional în vederea majorării termenului privind privarea de dreptul de a deține armă și de portarma pe un termen de la 6 luni la 3 ani.

4. Articolul 34 – întru oferirea unei posibilități obiective de a beneficia de dreptul achitării jumătate din amenda stabilită, termenul stabilit pentru efectuarea plății urmează a fi majorat de la 72 ore la 3 zile lucrătoare. Or, perioada oferită, urmează a fi sincronizată cu orarul de lucru al instituțiilor responsabile de recepționarea amenzii. Astfel, prin modificarea propusă vom enumera cazurile în care contravenientul este în drept să achite jumătate din amenda stabilită și vine să garanteze dreptul la un proces echitabil prin asigurarea beneficiarii de dreptul de a achita jumătate din amendă, chiar dacă procesul - verbal a fost contestat în instanța de judecată.

5. Articolul 36 - ținând cont de prevederile redacției în vigoare a art. 34 alin. (3) precum că „contravenientul este în drept să achite jumătate din amenda stabilită dacă o plătește în cel mult 72 de ore din momentul stabilirii ei, considerându-se că sancțiunea amenzii este executată integral”, se consideră oportună instituirea unei altei măsuri de stimulare a contravenienților de achitare a sactionii pecuniare în 3 zile lucrătoare, prin înlăturarea aplicării sancțiunii complementare - punctele de penalizare (alin. (1¹) din proiectul de lege).

Astfel, prin completarea propusă la art. 36 alin. (1¹), punctele de penalizare prevăzute de sancțiunea normei contravenționale din capitolul XIII al cărții întâi, nu se vor aplica dacă contravenientul va achita integral amenda în cel mult 3 zile lucrătoare din momentul stabilirii ei. Or, includerea acestei măsuri de stimulare ar contribui la prevenirea factorilor de corupție, întrucât deținătorii permiselor de conducere care au acumulat un număr critic de puncte de penalizare încearcă să omită această sancțiune pe cale ilegală. Iar, alin. (2) oferă o claritate asupra privării de dreptul special ca sancțiune complementară, care urmează a fi aplicat în exclusivitate de către instanța de judecată.

6. Articolul 44¹ – este o normă ce constituie o excepție de la regula generală stabilită la alin. (1) al art. 41 Cod Contravențional, totuși la baza aplicării pedepsei mai blânde decât cea prevăzută de lege, sunt atât criteriile generale de individualizare, care au un caracter special, cât și circumstanțele legate de aceste criterii, inclusiv circumstanțele atenuante care micșorează esențial gravitatea faptei și a consecințelor ei. Prin completarea cu acest articol contravenientului, în cazul unui concurs de circumstanțe excepționale ale cauzei, legate de scopul, motivele faptei, rolul, personalitatea și comportamentul acestuia, în scopul individualizării sancțiunii contravenționale, urmează a fi oferit dreptul autorităților competente de soluționare a cauzei, de a aplica sancțiunea sub formă de amendă sub limitele prevăzute de lege.

Totodată, nefiind posibilă aplicarea acestui articol, în cazul persoanelor care nu au executat sancțiunile contravenționale pentru faptele comise anterior sau au antecedente penale nestinse.

7. Articolul 64 - un alt segment prioritar reglementat prin proiectul de lege denotă particularitățile prevenirii comiterii contravențiilor din partea părinților/reprezentanților legali ai copiilor. Astfel, numărul dosarelor contravenționale intentate în decursul anului 2015 în temeiul art. 63 alin. (1) din Codul contravențional - este de 1939, iar alin. (2) - 407, comparativ cu anul 2014 când au fost înregistrate în temeiul art. 63 alin. (1) - 3 102 cauze contravenționale, iar în temeiul alin. (2) - 741. În acest sens, responsabilizarea părinților/reprezentanților legali în vederea îndeplinirii corespunzătoare a obligațiilor de întreținere, de educare și de instruire a copilului (pe lângă acțiunile ordinare întreprinse de Poliție, spre exemplu: discuții cu caracter de prevenire, referire către specialiști etc.) se va materializa și prin ajustarea sancțiunilor pentru aceste contravenții. Concomitent, Legea nr. 338 din 15 decembrie 1994 privind drepturile copilului, prevede la art. 6 dreptul la inviolabilitatea persoanei copilului, la protecție împotriva violenței fizice și psihice, Statul fiind obligat să ocrotească inviolabilitatea copilului, protejându-l de orice formă de exploatare, discriminare, violență fizică și psihică, inclusiv antrenarea în acțiuni criminale, inițierea în consumul de băuturi alcoolice, folosirea ilicită de substanțe stupefiante și psihotrope, practicarea jocurilor de noroc, cerșetoriei, incitarea sau constrângerea de a practica orice activitate sexuală ilegală, exploatarea în scopul prostituției sau al altei practici sexuale ilegale, în pornografie și în materiale cu caracter pornografic inclusiv din partea părinților sau rudelor. Totodată, autorul propune extinderea subiecților contravenției vizate, urmare faptului că redacția în vigoare a Codului contravențional reglementează ca subiect al contravenției doar părintele (unul sau ambii), însă Codul familiei la alin. (1) art. 52 prevede că copilul are dreptul să comunice cu ambii părinți, cu bunicii, frații, surorile și cu celelalte rude, iar în cazul când părinții au domiciliul separat, copilul are dreptul să comunice cu fiecare dintre ei. În acest sens, va fi asigurată ajustarea prevederilor Codului contravențional cu prevederile Codului familiei.

8. Articolul 65 - proiectul propune o redacție nouă care conține trei alineate. Primul alineat stabilește pedeapsă contravențională pentru încălcarea prevederilor din Legea nr.140 din 14 iunie 2013 privind protecția specială a copiilor aflați în situație de risc și a copiilor separați de părinți, ce vizează identificarea, evidența și asistența copiilor aflați în situație de risc, protecția copiilor separați de părinți, determinarea statutului copilului, cooperarea dintre autoritățile tutelare. Subiecți ai răspunderii contravenționale sunt autoritatea tutelară locală și autoritatea tutelară teritorială. Alineatul doi prevede răspunderea contravențională a angajaților autorităților publice centrale și locale, ai structurilor, instituțiilor și serviciilor din cadrul sau subordonate acestora, care activează în domeniile asistenței sociale, educației, ocrotirii sănătății, organelor de drept pentru neasigurarea respectării

termenelor și procedurilor prevăzute de mecanismul intersectorial de cooperare. Alineatul trei prevede răspunderea contravențională pentru necomunicarea autorității tutelare de către persoana cu funcție de răspundere și de către alte persoane despre existența unui pericol pentru viața ori sănătatea copilului sau despre încălcarea drepturilor și intereselor lui legitime.

9. Articolul 65² - pentru asigurarea eficacității acțiunilor autorităților tutelare se propune, completarea Codului contravențional cu o normă care stabilește răspundere pentru neexecutarea cerințelor autorității tutelare, instituind astfel o pârghie de influență a autorității tutelare în raport cu subiecții implicați (reprezentanții legali ai copilului, ori persoanele în grija cărora se află copilul, precum și specialiștii din instituțiile de asistență socială, curative, de învățământ, alți specialiști cu atribuții de protecție a copilului).

10. Articolul 65³ - având în vedere că Legea 140 din 16 iunie 2013 atribuie specialistului în protecția drepturilor copilului și asistentului social comunitar un rol important în procesul de protecție a copilului aflat în situație de risc și a copiilor separați de părinți, în special la etapa de identificare, evaluare inițială și complexă, precum și în procesul de implementare a planului individual de asistență, proiectul de lege propune stabilirea răspunderii contravenționale pentru împiedicarea activității a acestor specialiști.

11. Articolul 65⁴ - pentru a asigura înregistrarea nașterii copiilor și în acest fel realizarea dreptului copilului la nume, respectiv la asistență socială și medicală corespunzătoare se propune completarea Codului contravențional cu o normă , care să prevadă răspundere pentru refuzul neîntemeiat de eliberare a certificatului medical de constatare a nașterii. Spre regret, în unele cazuri refuzul este motivat prin expirarea termenului de valabilitate a documentelor de identitate sau lipsa lor la părinți, chiar dacă, de fapt, identitatea lor nu creează nici un dubiu. Astfel, de situații de abordare formalistă a problemei afectează, în primul rând, situația copilului, fiindcă fără certificatul medicului, nu poate avea loc înregistrarea nașterii la oficiul stării civile, iar fără înregistrarea nașterii, copilul nu beneficiază de statut de personalitate juridică cu toate consecințele de ordin personal și patrimonial. În altă ordine de idei, trebuie de menționat că Legea privind actele de stare civilă definește drept contravenție - neeliberarea de către personalul medical competent, în termenele stabilite pentru declararea nașterii a certificatelor medicale constatatoare a acestor fapte, însă Codul Contravențional nu conține o astfel de normă, respectiv, prevederile date rămân fără sanționare.

12. Articolul 69 - amendarea propusă la dispoziția alin. (1), denotă excluderea locului unde se comite contravenția privind lezarea onoarei și demnității persoanei, aceasta urmînd a fi sancționată chiar dacă nu este adusă în public. Respectiv, dispoziția se modifică și va avea următorul cuprins: „*Injuria, vorbele sau faptele care lezează onoarea și demnitatea persoanei*”.

13. Articolul 70 - autorul propune delimitarea faptelor contravenționale în două alineate separate, care urmează a oferi o claritate asupra sancționării contravenientului.

14. Articolul 85 - un alt aspect problemativ propus a fi soluționat prin proiectul de lege, constă în prevenirea contravențiilor care atentează la sănătatea populației și la sănătatea persoanei.

Astfel, activitatea desfășurată în direcția depistării de către angajații Poliției a procurării sau păstrării ilegale de substanțe narcotice sau de alte substanțe psihotrope în cantități mici ori consumarea unor astfel de substanțe fără prescripția medicului, necesită desfășurarea minuțioasă a activității speciale de investigații. Mai mult, în vederea acumulării probelor ce ar demonstra vinovăția persoanei este necesar de a efectua expertiza substanțelor depistate sau a persoanei bănuite de consum a substanțelor narcotice. Motivarea propunerilor înaintate este determinată de faptul că, conform prevederilor Anexei nr. 3 a Hotărârii Guvernului nr. 1020 din 29 decembrie 2011 „Cu privire la tarifele pentru serviciile medico-sanitare”, costul serviciilor medicale pentru stabilirea faptului consumului de substanțe interzise poate depăși suma de 400 lei, ceea ce reprezintă un cost în mărime de valoarea dublă a amenzii maxime care poate fi aplicată conform prevederilor art. 85 al Codului contravențional.

Totodată, în cazul în care persoana care a săvârșit o contravenție este suspectată de consumul băuturilor alcoolice, a substanțelor narcotice sau psihotrope, în cazul în care aceasta refuză de a fi supusă testării medicale, agentul constator, în lipsa unui act medical confirmativ, nu poate să constate cu certitudine existența sau inexistența, în acțiunile persoanei respective, a semnelor contravenției prevăzute la alin. (1) al art. 85 sau alin. (2) al art. 355 Cod contravențional.

15. Articolul 89 - în vederea prevenirii comiterii de noi contravenții, se propune majorarea sancțiunii pentru contravenția reglementată de art. 89 „practicarea prostituției”.

16. Articolul 91¹ – completarea cu alin. (20), va garanta respectarea nomelor impuse de legislația cu privire la tutun, implicit prevederile Legii nr. 278 din 14 decembrie 2008 privind controlul tutunului, iar în cazul neconformării de către proprietarii sau manageri ai spațiilor publice, acestea urmează a fi sancționați. Or, prevederile art. 17 „protecția împotriva expunerii la fumul de tutun”, au intrat în vigoare la 31 mai 2015 prin Legea nr. 124 din 29 mai 2015 privind modificarea și completarea unor acte legislative.

17. Articolul 104¹ - ca urmare a adoptării Legii nr. 75 din 30.04.2015 cu privire la locuințe, Guvernul în termen de 6 luni de la data publicării prezentei legi va aduce actele sale normative în concordanță cu prezenta lege. Astfel, reieșind din cele expuse, în proiectul de lege menționat se propune completarea cu un **articol** nou în ceea ce privește sancționarea acțiunilor ce duc la distrugerea sau deteriorarea intenționată a bunurilor proprietate comună din interiorul blocului de locuințe.

18. Articolul 109 – completarea cu alineatul (3), are ca temei extinderea laturii obiective a contravenției și asupra persoanelor ce solicită astfel de servicii. Astfel, luând în considerație cele menționate supra, se consideră oportun de completat art. 109 al Codului contravențional cu un nou alineat întru clarificarea subiectului contravenției și înlăturarea eventualelor dispute în instanța de judecată privind tematica în cauză.

19. Modificarea articolul 113 va asigura o protecție mai eficientă a mediului împotriva deversării în apele de suprafață, de canalizare, canale de irigare și de desecare a lichidelor poluate cu substanțe radioactive.

20. Articolul 128 - amendarea alin. (2) al normei menționate, implicit substituirea textului „fără autorizație de deținere, portarma și de folosire a armei de vânătoare” cu textul „fără permis de deținere sau port și folosire a armei de vânătoare”, are drept scop ajustarea contravenției din punct de vedere tehnic stabilite de actele normative privind folosirea și protecția fondului cinegetic.

21. Articolul 155¹ - ca urmare a Directivei 2008/99/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 19 noiembrie 2008, se propune modificarea **articolul 155¹** din Codul Contravențional al Republicii Moldova și înăsprirea sancțiunilor pentru săvârșirea contravențiilor, precum și completarea cu aliniate noi ce reflectă transparent și gradual cazurile de încălcare a prevederilor actelor legislative și normative din domeniul nuclear și radiologie.

22. Articolului 176 - completarea este necesară ca urmare a adoptării Legii nr. 75 din 30.04.2015 cu privire la locuințe, astfel, administratorul îndeplinind acțiunile necesare ce țin de buna administrare a imobilelor cu destinație de locuință, în acest context, fiind necesară sancționarea faptelor de neasigurarea accesului liber în aceste spații.

23. Articolul 177 - se completează cu alineatul 3 ce presupune sancționarea încălcărilor prevăzute în art. 55, alin. (1) din Legea nr. 75 din 30.04.2015 cu privire la locuințe, și anume restricțiile impuse la reconstrucția încăperilor din cadrul blocului de locuințe.

24. Articolului 180 se completează cu alineatele 12-19 cu prevederi ce țin de stabilirea sancțiunilor în cazul încălcării prevederilor legale în momentul exploatării fondului de locuințe.

25. Articolul 207 - amendamentele au drept scop majorarea sancțiunilor în vederea prevenirii comiterii contravențiilor, în partea ce ține de încălcarea regulilor traficului de încărcături periculoase, de mare gabarit sau supragrele și admiterea spre exploatare a vehiculelor, locomotivelor și vagoanelor, a navelor cu încălcarea regulilor de exploatare.

26. Articolul 221 - completarea normei cu alineatele (3) - (8), are drept scop garantarea respectării regulilor de exploatare tehnică a mașinilor autopropulsate și a regulilor de securitate tehnică. Astfel, se propune sancționarea contravențională în situația eliberării dovezii de inspectare tehnică periodică a vehiculelor sau remorcilor

acestora care nu au fost prezentate pe linia de testare sau care nu au fost supuse încercărilor prescrise cu calificativele stabilite de normele tehnice, sau eliberarea acestei dovezi pentru alte categorii de vehicule decât cele pentru care este autorizată unitatea de inspectare tehnică.

Totodată, se propune sancționarea pentru admiterea spre desfășurarea activității de inspectare tehnică periodică a persoanelor neatestate conform prevederilor Codului transporturilor rutiere etc.

27. Articolul 223 - se propune majorarea sancțiunii pentru alin. (1) și completarea normei cu alin. (2), va fi aplicată sancțiunea mai atenuantă în cazul în care contravenientul comite acțiuni de deteriorare a drumurilor, pasajelor de nivel, mijloacelor tehnice de dirijare a circulației rutiere, altor instalații rutiere, precum și crearea intenționată de obstacole în circulația rutieră, comise din imprudență.

28. Articolul 224 - în partea ce ține de amendarea art. 224 notăm că, se propune o nouă componentă pentru alin. (1) și completarea cu alin. (11) care va reglementa nerespectarea de către conducătorii de vehicule sau de către agenții transportatori a cerințelor Regulamentului cu privire la autorizarea, controlul și efectuarea pe drumurile publice a transporturilor cu greutate și/sau dimensiuni ce depășesc limitele admise, implicit:

transportarea încărcăturilor fără deținerea autorizației speciale pentru transporturile cu greutate și/sau dimensiuni ce depășesc limitele admise sau a căror masă totală, sarcina masică pe osie nu coincide cu informația indicată în autorizație;

necoresponderea traseului de deplasare a mijlocului de transport indicat în autorizație, precum și perioadei de efectuare;

nerespectarea de către transportator a cerințelor speciale de transportare, cât și celor de securitate indicate în autorizație sau avizul poliției.

29. Articolul 225 - completarea propusă în titlul articolului și în dispoziția alin. (1), vine să garanteze norma prin care nu este permisă blocarea intenționată și a unei benzi de circulație, nu doar a arterelor de transport.

30. Articolul 229 și 232 - se propune excluderea punctelor de penalizare pentru comiterea contravenției privind încălcarea regulilor de înmatriculare sau de înregistrare de stat, de revizie tehnică a vehiculelor, sau pentru conducerea vehiculului de către o persoană care nu are asupra sa permis de conducere, întrucât sancțiunea este mult prea aspră pentru fapta comisă.

31. Articolul 230 - dispoziția alin. (1) se va completa cu textul „sau cu număr de înmatriculare camuflat”, întrucât au fost depistate în traficul rutier și astfel de vehicule cu numere de înmatriculare, iar sancționarea contravenientului nu era posibilă din lipsa reglementării exprese a acestuia. În plus, se propune majorarea sancțiunii pentru comiterea faptei menționate. În partea ce ține de alin. (2) se urmărește drept scop prevenirea și sancționarea conducătorilor auto în cazul atribuirii automobilului un număr de înmatriculare fals sau în cazul când acesta nu este atribuit de către autoritatea competentă.

32. Articolul 231 și 429 - pe segmentul contravențiilor din domeniul circulației rutiere, se propune în proiectul de lege excluderea alin. (3) al art. 231, întrucât conducerea vehiculului de către o persoană privată de dreptul de a conduce vehicule, cade sub incidența art. 318 al Codului contravențional.

Respectiv, neexecutarea intenționată sau eschivarea de la executare a hotărârii instanței de judecată, înglobează în sine și conducerea vehiculului de către o persoană privată de dreptul de a conduce, iar norma reglementată de art. 231 alin. (3), oferă dreptul agentului constatator de a nu atrage la răspundere penală contravenientul care nu execută intenționat sau se eschivează de la executarea hotărârii instanței de judecată, dacă aceasta a fost comisă după aplicarea sancțiunii contravenționale (art. 320 Cod penal).

Completarea cu alineatele (5)-(7), are drept scop asigurarea siguranței circulației rutiere, reieșind din faptul că conducătorii începători nu au o experiență vastă în conducerea vehiculelor, aceștia urmează să respecte cu strictețe regulile speciale de conducere.

În această secțiune, și ținând cont de argumentele invocate *supra*, se propune excluderea alin. (7) al art. 429. Or, în cazul unei contravenții pentru care se prevede sancțiunea privării de dreptul de a conduce vehicule, agentul constatator ridică permisul de conducere pînă la pronunțarea hotărârii instanței judecătorești asupra cauzei, eliberînd conducătorului vehiculului un permis de conducere provizoriu. Însă, contravenientul de nenumărate ori chiar dacă este privat de dreptul de a conduce, continuă să circule cu mijlocul de transport. Astfel că, privarea de dreptul de a conduce va fi verificată conform bazei de date deținute de

Inspectoratul Național de Patrulare, chiar dacă permisul de conducere este prezent *de facto* în cazul în care conducătorul mijlocului de transport este stopat în trafic.

În concluzie, conducătorul va fi privat de dreptul de a conduce, iar permisul de conducere va continua a fi în posesia lui, fără a fi necesară eliberarea unui permis de conducere provizoriu.

Amendamentul propus, va simplifica procedura de privare a dreptului de conducere, întrucît mențiunea privind privarea de acest drept va fi operată în baza de date deținută de INP, la care au acces toți angajații cu atribuții pe segmentul securității circulației rutiere și nu va fi necesară întreprinderea de către conducător a cărorva acțiuni (depunerea cererii la INP etc), pentru obținerea permisului.

33. Articolul 235 - se propune o nouă redacție a alin. (2) care va avea următorul cuprins: „utilizarea, contrar prevederilor Regulamentului circulației rutiere, a mijloacelor de comunicații electronice în timpul conducerii vehiculului”, ținînd cont de prevederile Regulamentului circulației rutiere, aprobat prin Hotărîrea Guvernului nr. 357 din 13 mai 2009. De asemenea, completarea cu alin. (3) reiese din prevederile actului normativ menționat *supra*.

34. Articolul 235¹- completarea cu noul articol are drept scop sancționarea conducătorului auto în cazul transportării copiilor în vârstă de până la 12 ani, contrar prevederilor Regulamentului circulației rutiere.

35. Articolul 238 - excluderea punctelor de penalizare din sancțiunea alin. (2), este propusă reieșind din pericolul social al faptei și tot din acest motiv se propune majorarea sancțiunii pentru contravenția de la alin. (3) și completarea propusă la alin. (4). Or, neacordarea de prioritate legală pietonilor sau cicliștilor, de cele mai multe ori are ca consecință producerea accidentelor rutiere.

36. Articolul 239 - modificarea are drept scop sancționarea contravențională pentru nerespectarea regulilor de circulație în zonele rezidențiale sau pietonale. În plus, se propune excluderea punctelor de penalizare din sancțiunea alin. (1), iar pentru încălcarea de către conducătorul de vehicul a dispozițiilor alin. (1), care a generat riscul producerii unui accident (alin. (2), se va sancționa în mod corespunzător.

37. Articolul 240 – reieșind din gravitatea faptei de nerespectare de către conducătorul vehiculului a indicatoarelor rutiere de prioritate, a indicatoarelor de interdicție și de sens obligatoriu, a indicatoarelor de informare privind direcția permisă de deplasare, a marcajului de pe partea carosabilă a drumului privind acordarea dreptului prioritar de circulație, dreptului privind delimitarea benzilor de circulație pe sens opus și a celor destinate vehiculelor de rută, nerespectarea regulilor de circulație privind începerea deplasării și schimbarea direcției de mers, privind poziția pe carosabil, privind depășirea vehiculelor, privind traversarea intersecțiilor și a locurilor de oprire a transportului public, privind remorcarea vehiculelor, privind transportul persoanelor și al încărcăturilor, privind deplasarea pe autostrăzi, nerespectarea exigențelor de folosire a dispozitivelor de iluminat la căderea întunericului sau în condiții de vizibilitate redusă, sancțiunea sub formă de amendă urmează a fi majorată, or, nerespectarea regulilor menționate supra, generează diverse riscuri ce pot afecta securitatea circulației rutiere. Totodată, completarea cu un nou alineat (3), are drept scop instituirea unui mecanism de sancționare a conducătorilor care nerespectând indicatoarele de semnalizare rutieră și de acordare a priorității de trecere generează riscul producerii unui accident rutier.

38. Articolul 241 – completarea cu noul alineat (3), se impune ca o necesitate în situația când prin acțiunile enumerate la alineatul (1), conducătorul de vehicul generează riscul producerii unui accident de circulație.

39. Articolul 243 – excluderea sintagmei „de către vinovat”, are drept scop, obligarea conducătorilor auto implicați într-un accident de a nu părăsi locul acestuia, (nu doar obligația impusă anterior eventualului „vinovat”, totodată, atribuirea atribuirea unei asemenea calități poate fi făcută doar după o cercetare sub toate aspectele), în acest fel, prezența lor făcând posibilă examinarea cauzei contravenționale, într-un mod cât mai obiectiv și într-un termen cât mai restrâns.

40. Articolul 243¹- completarea are drept scop sancționarea organizatorilor și conducătorilor de vehicule la deplasarea neautorizată în grup (cu excepția coloanelor

oficiale) pe drumurile publice, care a condiționat crearea impedimentelor în circulația rutieră, astfel în urma săvârșirii unor asemenea acțiuni cu pericol social ridicat, are loc afectarea securității circulației rutiere, în scopul apărării ordinii publice este oportun de a fi completat Codul contravențional cu articolul respectiv.

41. Articolul 244 – în cazul săvârșirii unor contravenții în domeniul circulației rutiere ce se vor solda cu riscul producerii unui accident rutier, asemenea acțiuni vor fi stabilite ca circumstanțe agravante la anume componente de contravenție.

42. Articolul 245 - sancțiunea normei de ignorare de către pietoni a semnalelor de dirijare a traficului rutier, traversarea părții carosabile a drumului sau deplasarea pe ea în locuri neindicate, nerespectarea indicatoarelor rutiere de prioritate, a indicatoarelor de interdicție și de sens obligatoriu, a regulilor de deplasare pe drumuri a motocicliștilor, conducătorilor de ciclomotoare, bicicliștilor, vizitiilor și a altor persoane care se folosesc de drum, urmează a fi majorată ținând cont de necesitatea prevenirii a posibilelor consecințe ce pot surveni ca urmare a săvârșirii contravenției.

43. Articolul 249¹ – urmare a adoptării și intrării în vigoare a Legii privind accesul pe proprietăți și utilizarea partajată a infrastructurii asociate rețelelor publice de comunicații electronice nr. 28 din 10 martie 2016 și faptul că Agenției Naționale pentru Reglementare în Comunicații electronice și Tehnologia Informației i-au fost atribuite competențe ce țin de asigurarea respectării acestei legi, urmează a fi sancționate faptele ce atentează la astfel de relații sociale.

44. Articolul 250 – Ca urmare a adoptării și intrării în vigoare a Legii comunicațiilor poștale nr. 36 din 17 martie 2016, este necesar de a fi operate modificări întru corelarea prevederilor.

45. Articolul 263 - avînd în vedere că prin hotărîre de Guvern se va reglementa procedura de retragere a permisiunii de utilizare a denumirii statului, pentru a asigura executarea deciziei de retragere a permisiunii, art. 263 din Codul contravențional se completează cu alin. (6¹) care sancționează neexecutarea obligației de modificare a denumirii, în baza deciziei organului competent de retragere a permisiunii de utilizare a denumirii statului. Aceste contravenții se vor constata și se vor examina de organele de control financiar și fiscal din subordinea Ministerului Finanțelor (art. 402 din Codul contravențional al Republicii Moldova). Totodată, alineatul (6), a fost ajustat terminologic și completat cu o referință la denumirea oficială sau istorică a statului și la abrevierile sau derivatele denumirii oficiale sau istorice a statului, iar sancțiunea a fost majorată ținând cont de natura relațiilor sociale asupra cărora s poate atenta.

46. Articolul 267 - sancțiunea normei privind comerțul sau transportarea de mărfuri a căror comercializare este interzisă ori limitată urmează a fi majorată ținând cont de pericolul social al faptei.

47. Articolul 332¹ și 333- normele propuse atît la titlul articolului 332¹ cît și la alin. (3), sunt în concordanță cu prevederile Legii nr. 200 din 16 iulie 2010

privind regimul străinilor în Republica Moldova. Or, Legea prenotată reglementează intrarea, aflarea și ieșirea străinilor pe/de pe teritoriul Republicii

Moldova, acordarea și prelungirea dreptului de ședere, repatrierea, documentarea acestora, stipulează măsuri de constrângere în caz de nerespectare a regimului de ședere și măsuri specifice de evidență a imigrației, în conformitate cu obligațiile asumate de Republica Moldova prin tratatele internaționale la care este parte.

Totodată, în partea ce ține de excepția propusă precum că, „*sanctiunea respectivă nu se aplică față de cetățenii străini care părăsesc benevol teritoriul Republicii Moldova în termen de 15 zile calendaristice după expirarea termenului de aflare sau de ședere acordat*”, va fi proporțională cu cea aplicată față de străinii a căror ședere a devenit ilegală, care au fost depistați și care urmează să părăsească teritoriul țării în termen de maximum 15 zile calendaristice (conform art. 52 din Legea nr. 200/2010), însă deja în baza deciziei de returnare și urmare a sancțiunii contravenționale aplicate.

În momentul în care străinul a cărui ședere a devenit ilegală, va fi depistat în teritoriu chiar și în termenul de 15 zile calendaristice după expirarea termenului de aflare sau de ședere acordat, acesta va fi subiectul art. 333 alin.(1) Cod contravențional și pasibil de răspundere și aplicare în privința sa a regimului îndepărtării de pe teritoriul țării. Regula de excludere propusă la alin. (1), va produce efecte juridice doar în cazul când stăinul se prezintă fizic în punctul de trecere a frontierei de stat pentru traversarea frontierei pe direcția de ieșire.

48. Articolul 335 - se propune stabilirea limitei dintre fapta de samavolnicie ca faptă contravențională și „samavolnicie” ca infracțiune.

Respectiv, textul „fără a se cauza vre-o daună considerabilă persoanei” se substituie prin textul „dacă fapta nu constituie infracțiune”. În situația în care va avea loc exercitarea unui drept legitim sau presupus în mod arbitrar și prin încălcarea ordinii stabilite, cu cauzarea daunelor în proporții mari intereselor publice sau drepturilor și intereselor ocrotite de lege ale persoanelor fizice sau juridice, fapta va fi calificată ca infracțiune și infractorul urmează a fi tras la răspundere penală conform dispozițiilor art. 352 Cod penal.

49. Articolul 342 - ținând cont de numeroasele apeluri intenționate false a serviciilor specializate, se propune majorarea sancțiunii de la „de la 20 la 50 de unități convenționale”, la „50 la 100 unități convenționale”.

50. Articolul 357- se propune a fi completat cu alineatul 2 în scopul sancționării persoanelor ce efectuează lucrări de reconstrucție însoțite de zgomote în cadrul blocurilor de locuințe înainte de ora 8.00 și mai târziu de ora 18.00.

51. Articolul 358 - autorul propune amendarea titlului și dispoziției normei în concordanță cu prevederile Legii nr. 267 din 09 noiembrie 1994 privind apărarea împotriva incendiilor și a standardelor, de apărare împotriva incendiilor.

52. Articolul 360 coroborat cu art. 36 alin. (5) și (6) - avînd ca bază dispozițiile Legii nr. 130 din 08 iunie 2012, autorul propune o nouă redacție pentru norma statuată la art. 360 Cod contravențional, iar sancțiunea alin. (1), va exclude răspunderea persoanelor fizice pentru comercializarea armelor către persoanele care nu sînt autorizate în modul stabilit, dat fiind faptul că calificarea acestei fapte se încadrează în dispoziția alineatului (2) al aceluiași articol. Or, „comercializarea” este o formă de „înstrăinare”.

În această secțiune, dispoziția alin. (3) a fost propusă în conformitate cu prevederile art. 18 alin. (8) și (9), precum și cu art. 19 alin. (9) din Legea nr. 130 din 08 iunie 2012 privind regimul armelor și al munițiilor cu destinație civilă, potrivit cărora în cazul limitării dreptului de proprietate prin interdicția de posesie a armelor pe un termen de 5 ani, deținătorul armelor este obligat ca, în termen de 10 zile de la data la care i s-a adus la cunoștință măsura, să depună armele și întreaga cantitate de muniții aferente la organul de poliție în a cărui rază de competență teritorială își are domiciliul, în vederea înstrăinării sau depozitării, iar din momentul survenirii situațiilor specificate la art. 18 alin. (1) lit. b) sau c) a aceluiași act legislativ, titularul dreptului de proprietate asupra armelor este obligat ca, în cel mult 15 zile, să înstrăineze ori să depună arma la un armurier autorizat pentru înstrăinare.

53. Articolul 361 - se propune o nouă redacție pentru norma statuată la art. 361, implicit încălcarea regulilor de păstrare, deținere, transport, port și folosire sau aplicare a armelor letale și neletale și/sau a munițiilor aferente, precum și de port al armelor albe, în concordanță cu prevederile Legii nr. 130 din 08 iunie 2012 privind regimul armelor și al munițiilor cu destinație civilă.

Dispoziția alin. (4) al art. 361 din Codul contravențional urmează a fi prevăzută ca contravenție portul armelor letale și/sau neletale supuse autorizării în stare de ebrietate produsă de alcool sau de alte substanțe.

Dispoziția alin. (5) se modifică și se completează cu sintagma „sau în locuri aglomerate, cum ar fi: stadioane, instituții de învățămînt, instituții ale autorităților publice centrale, instanțe judecătorești, săli de spectacol și adunări publice, precum și în alte locuri unde folosirea acestor arme este interzisă prin lege”, unde se interzice aflarea cu armă letală sau neletală conform prevederilor art. 4 alin. (14) lit. a) din Legea menționată *supra*.

Totodată, prevederile alin. (6) interzic portul armelor albe, cu excepția cuțitelor de vînătoare pe terenurile destinate vînătorului pentru care este autorizat.

54. Articolul 362 - pentru înăsprirea regimului armelor letale și neletale, art.362 se propune a fi expus în redacție nouă în concordanță cu prevederile art. 16 din Legea nr. 130 din 08 iunie 2012. Astfel, alin. (1) prevede „încălcarea termenului de înștiințare a poliției privind schimbarea locului de păstrare a armei sau a termenului de a se prezenta la poliție în vederea obținerii permisului de armă sau a certificatului de deținător”, într-o perioadă mai mare de 6 luni, corespunzător prevederilor Legii nr. 130 din 08 iunie 2012.

De asemenea, dispoziția alin. (2) al art. 362 se modifică în conformitate cu prevederile art. 11 din Legea prenotată, potrivit căruia permisele de armă vor fi eliberate fără termen și nu va fi necesară prelungirea termenului de valabilitate, însă o dată la 5 ani se va efectua vizarea acestora.

55. Articolul 363 - ținând cont de propunerile de amendare a art. 361, implicit aflarea cu armă letală sau neletală în locuri aglomerate, cum ar fi: stadioane, instituții de învățământ, instituții ale autorităților publice centrale, instanțe judecătorești, lăcașuri sfinte, săli de spectacol și adunări publice, precum și în alte locuri unde folosirea acestor arme este interzisă prin lege (alin. (5), decade necesitatea tragerii din armă de foc în locurile publice, fapt pentru care se impune abrogarea art. 363.

56. Articolul 364 - se completează cu alineatul 7 în scopul menținerii ordinii în locurile de uz comun și interzicerea afișării a diferitor informații înafara panourilor informative.

57. Articolul 365³- ca urmare a semnării la data de 3 iunie 2016 a Convenției Consiliului Europei privind abordarea integrată a securității, siguranței și serviciilor la meciurile de fotbal și alte evenimente sportive, se propune completarea cu un nou articol ce ar atrage răspunderea contravențională pentru tulburarea ordinii publice în sălile sportive sau pe stadioane, în timpul desfășurării competițiilor sportive.

58. Articolul 378, 379, 384, 387, 388 - Necesitatea operării acestor modificări este generată de faptul că doar autoritatea care este abilitată cu dreptul de a aplica sancțiunea contravențională este împuternicită să solicite acordarea asistenței garantate de stat, traducător, translator sau aducerea forțată a contravenientului. Actuala redacție a normelor legale duce la imposibilitatea asigurării acestor garanții de drept de către agenții constatori care nu sînt investiți cu drepturi depline de examinare a cauzelor contravenționale și aplicare a sancțiunilor;

59. Articolul 385 și 393 – în scopul respectării principiului independenței și imparțialității în procesul contravențional se propune substituirea sintagmei „art.400-423¹⁰” cu sintagma „ art.400-423¹¹”, astfel agentul constator va fi și reprezentantul organului supravegherii de stat a măsurilor contra incendiilor.

60. Articolul 396 alin. (4) – prevederile acestei norme pot genera anumite acțiuni disproporționate și arbitrare din partea procuraturii în raport cu activitatea agentului constator.

61. Se propune de completat **articolele 398** Competențele Comisiei Administrative, și **417** Serviciile publice de gospodărie comunală cu competențe privind constatarea contravențiilor în domeniile reglementate de Legea nr. 75 din 30.04.2015 cu privire la locuințe.

62. Articolul 399 – prin atribuirea unui nou cuprins, normă va corespunde din punct de vedere a clarității și previzibilității astfel, competența agentului constator urmând a fi reglementată mai detaliat în cazul constatării, examinării și soluționării de către agentul constator a cauzei contravenționale. Totodată, este precizată procedura de înlocuire a agentului constator în cazul când din anumite

circumstanțe obiective, nu este posibilă participarea acestuia la soluționare cauzei contravenționale, astfel, întru înlăturarea impedimentelor apărute, ce pot avea ca efect tergiversarea examinării, conducătorul ierarhic superior din care face parte agentul constatator va dispune printr-o dispoziție motivată înlocuirea acestuia cu un alt reprezentant.

63. Articolul 400, 401 alin. (1), 402 alin. (1), 405 alin. (1), 406 alin. (1), 407 alin. (1), 408¹, 410¹, 418 alin. (1), 418¹, 423, 423⁵ alin. (1), 423¹⁰, – reieșind din completările și modificările propuse prin prezentul proiect, este necesar ca componentele de contravenție să fie examinate de către agentul constatator anume corespunzător atribuțiilor ce le revin.

64. Articolul 409¹ și 410 - urmare a adoptării și intrării în vigoare a Legii comunicațiilor poștale nr. 36 din 17 martie 2016, este necesar de a fi operate modificări în partea ce ține de competența organelor de constatare întru corelarea prevederilor.

65. Articolul 423 – urmare a modificării și completării articolului 400 Cod contravențional se impune abrogarea acestui articol, or, în caz contrar va avea loc o dublare a prevederilor.

66. Articolul 423²- reieșind din specificul contravenției și atribuțiile Agenției Naționale de Reglementare a Activităților Nucleare și Radiologice, articolul 113 urmează a fi atribuit în competența acestui organ.

67. Articolul 423⁸- operarea modificărilor are drept scop excluderea din competența organelor de poliție a contravenției impropriei (lit. d) din cuprinsul alin. (4)).

68. Articolul 423¹¹, 431 alin. (4), 433 alin. (2), 439⁷ – prin completarea Codului contravențional cu art. 423¹¹, Departamentul Instituțiilor Penitenciare va avea calitatea de agent constatator, astfel, contravenția prevăzută la art. 343 va fi exclusă din competența Ministerului Afacerilor Interne și atribuită DIP, totodată, art. 431 alin. (4), în cazul instrumentării unei cauze contravenționale DIP va avea dreptul să hotărască asupra corpurilor delictive care față de care există temeuri a presupune că au servit la săvârșirea contravenției, au păstrat asupra lor urmele faptei contravenționale, au constituit obiectul acestei fapte, sau pot servi ca mijloc de constatare a existenței ori inexistenței elementelor constitutive ale contravenției, 433 alin. (2), are drept scop acordarea de împuterniciri DIP în vederea reținerii persoanei în cazurile enumerate la art. 433 alin. (1), completarea art. 439⁷ cu alineatul (4¹), are ca finalitate acordarea dreptului DIP de a aplica măsura confiscării în cazul contravențiilor atribuite în competența sa.

69. Articolul 428 și 429 alin. (1) – întru asigurarea folosirii unor termeni uniformi, urmează a fi substituit cu o formulare mai precisă, or, reieșind din art. 393, ca autoritate competentă să soluționeze cauze contravenționale este, printre altele, „agentul constatator” și nu „organele de constatare a contravenției”.

70. Articolul 431 - completarea propusă la această normă are drept scop garantarea că, la examinarea cauzei contravenționale prevăzute la art.361 alin.(4) „*portul armelor letale și/sau neletale supuse autorizării în stare de ebrietate produsă de alcool sau de alte substanțe*”, agentul constatator al poliției urmează să hotărască asupra corpurilor delictive potrivit prevederilor art. 106 din Codul penal și ale art. 162 din Codul de procedură penală, care se aplică în modul corespunzător în procesul contravențional.

71. Articolul 432 - pentru asigurarea clarității și prezibilității normei, autorul propune o nouă redacție pentru măsurile procesuale de constrângere prevăzute de lit. d) și e), cu următorul cuprins:

„d) testarea alcoolscoptică sau examenul medical pentru constatarea stării de ebrietate produsă de alcool sau de alte substanțe;

e) interzicerea exploatării vehiculului prin reținerea și/sau retragerea plăcii cu numărul de înmatriculare a acestuia;”.

Astfel, ca măsură procesuală de constrângere poate fi aplicată și testarea alcoolscoptică în cazul în care există o bănuială a agentului constatator privind prezența stării de ebrietate a persoanei, în condițiile prevăzute de Hotărârea Guvernului nr. 296 din 16 aprilie 2009 „Cu privire la aprobarea regulamentului privind modul de testare alcoolscoptică și examinare medicală pentru stabilirea stării de ebrietate și naturii ei”. Or, potrivit prevederilor pct. 5 al Hotărârii enunțate, testării alcoolscopice, la decizia poliției sau altei persoane abilitate de a efectua astfel de testare, se supun și conducătorii de vehicule bănuși de consum de alcool, consum de droguri și/sau de alte substanțe ce provoacă ebrietate. În partea ce ține de expunerea într-o formulă nouă a lit. e) notăm că, aplicabilitatea normei va fi materializată prin interzicerea exploatării vehiculului, implicit reținerea și/sau retragerea plăcii cu numărul de înmatriculare a acestuia.

72. Articolul 433 - completarea lit. b) a alin. (2) rezultă din completarea propusă la alin. (3) art. 400 din proiect și ținând cont de prevederile Legii nr. 283 din 28 decembrie 2011 cu privire la Poliția de Frontieră.

73. Articolul 438¹- măsura procesuală de constângere „interzicerea exploatării vehiculului prin retragerea plăcilor cu numărul de înmatriculare”, are drept scop stabilirea mecanismului prin intermediul căruia urmează a fi asigurată implementarea normei propuse în proiectul de lege. Astfel, alin. (1) va reglementa expres că, se interzice exploatarea vehiculului prin retragerea plăcilor cu numărul de înmatriculare, în cazul constatării abaterilor de la condițiile tehnice pentru admiterea în circulație a vehiculelor prevăzute de legislația în vigoare. În plus, alin. (2) urmează a statua cazurile în care se ridică plăcile cu numărul de înmatriculare și alte particularități care rezultă nemijlocit din aceasta.

74. Articolul 439 - proiectul propune ca, „*în vederea identificării proprietarului (utilizatorului) mijlocului de transport ce a stat la baza comiterii contravenției*” (alin. (2) lit. c), acesta poate fi adus la stația de parcare specială sau pe

teritoriul subdiviziunii de poliție. Mai mult, norma propusă este în concordanță cu amendarea lit. e) a art. 432 „măsurile procesuale de constrângere”.

De asemenea, se propune o redacție nouă pentru alin. (9) „modul de ridicare, transportare, depozitare și eliberare a vehiculelor în procesul de constatare a contravențiilor se stabilește de Guvern” întrucât calcularea cheltuielilor de aducere și de staționare a vehiculului la parcare, este o normă inaplicabilă la moment.

75. Articolul 440 –ca urmare a completării codului cu un nou capitol VI¹ Proceduri simplificate de constatare și examinare a contravenției, actul emis în urma examinării faptei contravenționale în baza constatărilor personale ale agentului constator, va fi emis sub formă de decizie. Astfel, întru oferirea unui suport juridic acestor acțiuni, se impune a fi operate modificările necesare. În partea ce ține de modificarea alin. (2) este de menționat că, procesul contravențional este activitatea desfășurată de autoritatea competentă, cu participarea părților și a altor persoane titulare de drepturi și de obligații, avînd ca scop constatarea contravenției, examinarea și soluționarea cauzei contravenționale, constatarea cauzelor și condițiilor care au contribuit la săvîrșirea contravenției. Respectiv, în cazul constatării contravenției este necesară acțiunea de citare a persoanei, acumulare de probe etc, iar potrivit art.382 citarea se face în așa fel ca persoana chemată să primească invitația cu cel puțin 5 zile înainte de data cînd ea trebuie să se prezinte în fața autorității respective. Totodată, pentru acumularea de probe, din cadrul altor autorități sau instituții este nevoie de timp pentru recepționarea acestora, care depășește mult termenul de 3 zile stabilit în cod. Concomitent, menționăm că majorarea termenului de la 3 la 15 zile calendaristice, nu va afecta promptitudinea și operativitatea de acțiune a agentului constator.

76. Articolul 440¹ - în actuala lege contravențională este întîlnit termenul de contravenție flagrantă, art. 426 alin. (3), art. 427 alin. (3), art. 428 alin. (3), art. 433 alin. (1) lit. a), pe cînd o definiție și o reglementare în acest sens nu este, astfel, întru oferirea unei previzibilități și clarități se impune o reglementare corespunzătoare în partea ce ține de conduita autorităților cu atribuții de soluționare a cauzei în situația depistării unui asemenea tip de contravenții.

77. Articolul 443 – întru precizarea datelor ce urmează a fi indicate și în scopul unei indentificări eventuale se propune completarea alin. (6), în partea ce ține de alin. (11)– în cazul încheierii acordului de colaborare, este necesar a se indica ce va cuprinde partea rezolutivă a procesului-verbal, mai exact, faptul aducerii la cunoștință contravenientului mărimea amenzii.

78. Articolul 444- ca urmare a completării codului cu un nou capitol VI¹ Proceduri simplificate de constatare și examinare a contravenției, actul emis în urma examinării faptei contravenționale în baza constatărilor personale ale agentului constator, va fi emis sub formă de decizie. Astfel, întru oferirea unui suport juridic acestor acțiuni, se impune a fi operate modificările necesare. Totodată, urmează a fi reglementată procedura în cazul în care persoana săvârșește două sau mai multe

contravenției, dar acceptă examinarea unei singure contravenției în procedura simplificată, în astfel de cazuri este necesar de a distinge actele prin care se constată fapta.

79. Articolul 445 – cazurile de nulitate absolută a procesului verbal cu privire la contravenție urmează a fi limitate, or, în cazul când agentul constator omite consemnarea unor date ce nu schimbă în mod esențial fondul cauzei, nu este necesar de recunoscut nul procesul-verbal. Prin modificarea articolului, cazurile de nulitate absolută urmează a fi reduse. Totodată, instanța, în cazul în care considera ca esențiale alte încălcări și este în măsură de a prejudicia fondul cauzei, poate recunoaște nul actul întocmit.

80. Articolul 446 – este necesar a fi indicate expres și limitativ cazurile în care nu se încheie procesul verbal, fără prevederi derogatorii.

81. Articolul 447 – în cazul care persoana în a cărei privință a fost pornit procesul contravențional recunoaște că este vinovată, despre aceasta se face mențiune în procesul verbal cu privire la contravenție, astfel deja având obligația achitării ulterioare a amenzii la una din instituțiile responsabile de recepționare.

82. Articolul 448 – în scopul clarității normei, urmează a fi operate completările propus, astfel, contestația împotriva deciziei emise asupra cauzei contravenționale se depunându-se la autoritatea din care face parte agentul constator care a examinat cauza, **conform jurisdicției teritoriale.**

83. Articolul 450 - alin. (2) propunerea este justificată prin faptul că potrivit cadrului legal existent la moment, procuratura nu efectuează supravegherea generală precum și nu deține competențe în acest sens, la alin. (3) – această prevedere legală este caducă și nu produce efecte juridice, deoarece nu există mecanismul corespunzător previzibil în acest sens;

84. Articolele 451¹-451⁶ -au drept scop instituirea unei noi proceduri de examinare a faptei contravenționale, în baza constatărilor personale ale agentului constator, în esența fiind o procedură simplificată de constatare și examinare a cauzei contravenționale. Pentru a fi posibilă examinarea cauzei în această procedură, este absolut obligatoriu să fie întrunite două condiții și anume: contravenția poate fi constată în temeiul constatărilor personale ale agentului constator și nu necesită acumularea de probe, altă condiție fiind că persoana acceptă constatările agentului constator ca fiind suficiente pentru demonstrarea vinovăției și recunoaște săvârșirea contravenției. Totodată, nu este posibil de examinare a cauzei în această procedură dacă, aplicarea sancțiunii contravenționale este de competența instanței de judecată sau există bunuri pasibile de confiscare.

Astfel, în cazul depistării a unei fapte contravenționale, agentul nu urmează să încheie proces-verbal cu privire la contravenție spre deosebire de procedura generală, actul prin care persoana va fi sancționată se va emite sub formă de decizie.

Totodată, prevederile proiectului instituie un mecanism sancționator, astfel, contravenientul având posibilitatea achitării sancțiunii sub formă de amendă în

mărimă de 1/2 din minimul acesteia, în cazul în care într-un termen de 3 zile contravenientul intenționează să achite amenda stabilită, beneficiază de dreptul achitării în cuantum de 50 % din valoarea stabilită.

În aceeași ordine de idei, noua procedură de examinare a cauzei, oferă posibilitatea agenților constatatori de a examina cauza într-o procedură mai simplă, nefiind nevoie de a declanșa întregul mecanism de examinare și soluționare a cauzei, evitând în acest sens multe etape de durată.

În cazul dezacordului contravenientului cu decizia privind examinarea contravenției în temeiul constatării agentului constator, i se oferă dreptul de contestare a acesteia, urmând procedura prestabilită la art. 451⁴-451⁵.

O novație a legislației contravenționale este de asemenea acordul de colaborare prevăzut la art. 451⁶, în esență fiind o tranzacție încheiată între agentul constator, după caz procuror și contravenient, care își recunoaște vina, integral, în schimbul unei pedepse reduse, fiind posibil de încheiat în orice moment al procesului contravențional pînă la soluționarea în fond a acestuia.

Este de evidențiat că acordul de colaborare urmează a fi încheiat doar după declanșarea examinării cauzei în procedura generală, deci, acțiunile subiecților menționați la art. 451⁶ alin. (3) din proiect sunt îndreptate spre soluționarea cauzei, incluzând procedurile prestabilite.

Dreptul la un recurs efectiv fiind garantat contravenientului în caz de dezacord cu decizia asupra cazului contravențional în condițiile acordului de colaborare.

Prin instituirea mecanismelor de examinare simplificată a cauzei contravenționale și încheierea acordului de colaborare se urmărește soluționarea procesului contravențional, într-un termen optim și previzibil. Odată cu operarea modificărilor, contravenientul va beneficia de reducerea limitelor de pedeapsă în cazul care urzează de această procedură specială, prin acest proiect se intenționează să crească numărul de dosare soluționate în acest mod, aspect ce va conduce la concentrarea resurselor umane în vederea creșterii operativității în instrumentarea dosarelor complexe și, nu în ultimul rând, la soluționarea cu celeritate a proceselor contravenționale.

85. Articolul 452 - propunerea este justificată prin faptul că potrivit prevederilor art. 15 lit. f²) din Legea cu privire la statutul judecătorului, judecătorul este obligat să respecte prevederile Legii privind protecția datelor cu caracter personal.

86. Articolul 455 – completarea propusă are drept scop instituirea unui mecanism ce va permite înlocuirea agentului constator la faza judecătorească a cauzei, dacă se constată că agentul constator este în imposibilitate de a participa în continuare la ședință, astfel, fiind posibilă înlocuirea cu un alt agent constator.

87. Articolul 456 - alin. (2) lit. f) – este necesar a fi stabilit clar în baza căror documente se identifică persoana în cadrul procesului contravențional, completarea

cu litera i) este necesară pentru a nu admite răspîndirea informațiilor colectate în cadrul procesului precum și înregistrarea video, audio ascunsă a judecării cauzei.

88. Articolul 471 - este justificat prin faptul că termenul existent pentru examinarea cauzei în instanța de fond de 30 de zile, care trebuie să fie corespunzător și în ordine de apel.

89. Articolul 472 - completarea cu litera a¹) este necesară pentru a nu admite răspîndirea informațiilor colectate în cadrul procesului precum și înregistrarea video, audio ascunsă a judecării cauzei, lit. c) - pentru a exclude participarea în ședință de către alte persoane decît subiecții identificați în prima instanță.

90. Articolul 473 - modificarea propusă este în concordanță cu prevederile Codului de procedură penală precum și cu necesitățile procesului contravențional;

91. Articolul 475 – în scopul deschiderii procedurii de revizuire și înlăturării viciilor deciziei judecătorești, urmează a fi stabilite toate temeiurile posibile ce au drept efect revizuirea procesului contravențional, în acest context se impun a fi necesare completările operate.

Fundamentarea economico-financiară

Implementarea proiectului de față nu presupune cheltuieli financiare suplimentare din bugetul de stat.

Impactul proiectului

Proiectul legii va permite implementarea adecvată și calitativă a prevederilor legii contravenționale, ceea ce, în consecință, va contribui la realizarea scopurilor urmărite prin aplicarea răspunderii contravenționale.

Modul de incorporare a proiectului în sistemul actelor normative în vigoare, actele normative care trebuie elaborate sau modificate

În urma adoptării proiectului Legii pentru modificarea și completarea unor acte legislative nu va fi necesară modificarea sau completarea cadrului normativ conex.

Respectarea transparenței decizionale

În scopul respectării prevederilor Legii nr. 239 din 13 noiembrie 2008 privind transparența în procesul decizional, proiectul Legii a fost plasat pe pagina web oficială a Ministerului Justiției www.justice.gov.md, compartimentul *Transparența decizională*, directoriul *Proiecte de acte normative remise spre coordonare*.

Viceministru

Nicolae EȘANU